

(Прес за РС, 21. 6. 2011)

Све донедавно смо спољнополитичку офанзиву Турске на Србију и БиХ препознавали као неосманизам. Евентуалне недоумице био је већ поодавно отклонио лично министар Давутоглу када је у Сарајеву објаснио да је “вишевјековна Османска окупација Босне била једна успјешна прича коју треба обновити”. Прича, додуше, није одушевила ни Србе ни Хрвате, а на изборима је катастрофално поражен Харис Силаџић – главни турски промотер у Сарајеву, па су се Ердоганови мисионари неко вријеме били повукли. Дало се претпоставити да је то само привремено, јер из националне историје знамо да су се и послје неуспјеха у бици на Косову поново вратили. Изненадило је да су из свога комплексног идеолошког пртљага (кемализам, пантурцизам, исламизам, неосманизам итд.) извукли нови аргумент.

Открило се то нетом након парламентарних избора у Турској. Исламистичка партија, истина, није добила двије трећине посланика у парламенту, што је Ердогану било потребно да би укинуо неке секуларне одредбе устава, које представљају проевропско наслијеђе из времена Кемала Ататурка, него чак мање него на прошлим изборима. Али побједа је побједа и то убједљива, а за Српску би то требало да буде унутрашњи проблем Турске. Било би тако да Ердоган већ у првим тренуцима побједничког усхићења није изричито рекао да од његовог „успјеха профитирају и Бошњаци, Либанци, Сиријци и Палестинци ... Вјерујте ми Сарајево је данас побједило колико и Истанбул, Бејрут, Дамаск, Рамала, Наблус ...

Турска тежи томе да добије право гласа на Западу када је ријеч о муслиманима“. Тако смо, ето, из прве руке добили информацију да се више не ради само о неоосманизму него прије свега о панисламизму и муслиманском фундаментализму. Ако је она прва идеја о рестаурацији Отоманског царства дјеловала анахроно чак и за Бошњаке, традиционално осјетљивих на све што долази из Стамбола, ова друга дјелује врло савремено, јер се уклапа у концепт Алије Изетбеговића о исламизацији Муслимана и реиса Мустафе Церића о „новим муслиманима“.

И као што је предсједнику „грађанске БиХ“ било сасвим нормално да се бави вјерским питањима, а реису да се ангажује у предизборним политичким кампањама, тако ни Тајипу Ердогану не изгледа ништа необично да се као премијер једне бар номинално секуларне државе препоручује за новог калифа, односно лидера свих припадника исламске заједнице у свијету који ће их легитимно представљати у преговорима са хришћанским Западом. Ништа необично јер су и Алија и Мустафа и Таиб прије свега добри муслимани, који Куран признају као неприкосновеног регулатора свјетовног, па и политичког живота, а овај потоњи, на крилима трећег мандата и регионалног економског и политичког успона земље, себе види као комбинацију предсједника Обаме и папе Бенедикта. Необично је једино што САД у свом колико осионом, толико и наивном прагматизму настоје ту и такву Турску да утрапе у крило ЕУ. У конкуренцији са Ал Каидом, Талибанима, Хамасом, Хезболахом, вехабијама и сл., турска АКП им се, наравно, учинила као најмање зло, које ће пацификовати побуњене арапске муслимане од Туниса преко Либије и Египта до Јемена и привести их некој комбинацији шеријатског права и грађанске демократије, док ће они сами наставити да извлаче профит у нафти, гасу и сл.

Дакле, САД ће контролисати ЕУ, западноевропски савезници ће контролисати Турску, Турска ће контролисати исламски свијет, а Американци ће се бавити Русијом и Кином. Тако се ни дан послије Ердоганове мегаломанске и несмотрено искрене панисламистичко-фундаменталистичке изјаве, огласио да заташка ствар пензионисани амерички играч Хавијер Солана, ауторским чланком који су пренијели водећи свјетски медији.

„У Босни је неопходна сарадња ЕУ и Турске за налажење трајног јешења ... Ако Европа жели да постане активни глобални играч, а не музеј, потребна јој је освежена перспектива и енергија народа Турске ... Улазак Турске у ЕУ је мој сан и наставићу да се борим да поотане јавна ...“ – написао је Солана и остао жив. Но, пођимо одпозади! Прво, ако тај човјек било шта сања, онда су то прије колатералне жртве бомбардовања НАТО, него Турска у ЕУ. Друго, да би постала глобални играч, ЕУ су неопходне властите оружане снаге, независне од НАТО, односно САД, а не придруживање Турске.

Њемачка као водећа европска сила одлучно је против ширења ЕУ према Малој Азији и генерално скептична према мултикултурализму, можда баш зато што већ одавно има позамашан број турских имиграната и што је већ осјетила „освјежену перспективу и енергију народа Турске“. Треће, евроинтеграције јесу једино заједничко стремљење 3 народа и 2 ентитета у БиХ и Брисел им је више пута потврдио такву перспективу, па није јасно шта ће ту неко трећи. Ако је Бошњацима потребно посредовање Турске, онда би Хрвати за адвоката ангажовали Њемачку, а Срби Русију, али то би значило да ЕУ није способна да сама управља својим ширењем.

Нови калифат

Пише: Ненад Кеџмановић
петак, 24 јун 2011 07:06

Без обзира на све то, Турска наставља са својим панисламистичким мировним мисијама на Балкану. Ономад је делегација њиховог МИП-а поново била у Пазару да помири реиса Зилкића и муфтију Зукорлића, а успјели су као и са Љајићем и Угљанином. Кладио бих се да су ипак постигли дил да Давутоглу постане почасни члан новоформиране БАНУ, као бибер по пилаву иначе широке санџачке научне и умјетничке кадровске базе. Мало ли је?